

Inredning

Köksinredning kök Vedum

Följande information är hämtad från Vedum.

Välkommen till ditt nya Vedum kök!

Genom att sköta ditt nya kök på rätt sätt håller du det nytt och fräscht längre. Ytorna har olika beläggning och reagerar olika i kontakt med rengöringsmedel och kemikalier. Här är några råd som ditt nya Vedumkök mår bra av.

Skåpstommar

Skåpstommarna är i allmänhet uppbyggda av melaminbelagd spånskiva. Melaminskiktet är hårt och mycket lätt att rengöra. Det är dessutom mycket resistent mot olika kemikalier.

För rengöring rekommenderas att:

- Torka med en fuktig trasa och diskmedelslösning. Koncentrerat handdiskmedel kan också användas.
- Om ytan är mycket smutsig kan en blandning av en del aceton och tre delar T-sprit användas.
- Använd aldrig rengöringsmedel innehållande ammoniak, stålull eller liknande som har slipande effekt.
- Eftertvätta alltid med rent vatten och torka torrt så att vatten inte blir stående och tränger in i befintliga skarvar, speciellt gäller detta i luckornas kanter.
- Obs: placera inte kaffebryggare eller vattenkokare så att ångan strömmar upp mot ljusramlisten eller underkant på skåp och luckor.

Målade, folierade och melaminbelagda ytor

Rengörs med milda och i hushåll vanligt förekommande rengöringsmedel. Använd en fuktig trasa med rengöringsmedel. Eftertorka med enbart vattenfuktad trasa så att rengöringsmedlet avlägsnas. Torka sedan med torr trasa. Använd aldrig rengöringsmedel innehållande ammoniak, stålull eller liknande som har slipande effekt. Lacknafta eller bensin kan användas för borttagning av svåra fläckar. Tänk på att alltid torka av under diskbänkskåp och luckornas kanter. De är inte avsedda att klara vatten som blir stående.

Lackerade och laserade faner ytor

Rengör fördelaktigast med endast fuktig trasa. Använd aldrig rengöringsmedel innehållande ammoniak, stålull eller liknande som har slipande effekt. Thinner får ej användas.

Tänkvärt

Varför ser inte mitt kök ut som i utställningen/katalogen?

Tänk på att trä är ett levande material som inte har samma struktur/utseende genom hela trädet. Detta kan även påverka kulörer som påföres så de inte blir identiska alla gånger. Ljusinfall och ljussättning kan påverka synintrycket, färger kan få olika nyanser beroende på lamptyp och mängden "naturligt"-ljus. Men charmen med ett träkök är just att alla delar inte är identiska utan man kan se vissa variationer och detta berättigar därför normalt inte till reklamationer.

Varför är det färgskillnad mellan massiva och fanerade detaljer eller detaljer i laminat?

Detta är ett faktum då vissa material ej är lämpliga till vissa detaljer. Till exempel har en fanerad sockel överlägsna egenskaper gentemot en homogen sockel vad gäller formbeständighet. Homogent trä har en förmåga att "slå" och "vrída" sig, och det vill man inte.

Varför ser köket "brokigt" ut?

Trä är som ett levande material och mognar en tid efter montering. Vissa träslag som till exempel körsbär har en mognadstid på ibland över sex månader. Detta skall finnas i åtanke när man köper träluckor att de måste tillåtas mogna, detta berättigar normalt inte till reklamationer.

Varför "gulnar" mina luckor?

Ljusa målade luckor har viss benägenhet att "åldersgulna" beroende på bland annat ljuspåverkan. Kraftig rökning och vitmålade/vitlaserade kök hör inte ihop. Nikotinet gör att luckorna gulnar, ingen vit färg motstår detta.

Varför "slår" sig min lucka?

Ett nybyggt hus som ej är fullt uttorkat innehåller en mängd fukt. Även i ett gammalt hus kan fuktigheten variera kraftigt mellan årstiderna. Och detta kan leda till att framför allt "större" dörrar i trä kan bli skeva, då de torkar mer från en sida än den andra. Ibland kan detta avhjälpas med magneter på lucka och i stomme. Detta fenomen kan inträffa i "skafferi"-skåp där man har en ventil med friskluft. Den luften är normalt fuktigare än inomhusluften. Massiva träluckor är alltid ett levande material och utsätts hela tiden för olika fuktighetskvoter i luften vilket gör att luckorna alltid kommer röra sig lite. Detta berättigar normalt inte till några reklamationer.

Varför går inte luckorna att justera?

Det kan bero på att väggen inte är i lod eller inte är plan. Skåpen skall alltid monteras på en uppriktad vägg.

Bänkskivor

Laminatbänkskivor

Stommen i bänkskivan består av högvärdig Snickeri-spånskiva E-1. Tillverkningen kontrolleras regelbundet så att avgången av fri formaldehyd håller sig väl under fastställda gränsvärden. Vissa skivor kan ha en stomme av vattentålig björkplywood (WBP). Laminatet på ovansidan är ett högtryckslaminat, som till mer än 65 procent består av kraftpapper, impregnerat med fenolharts. Över detta ligger ett tryckt mönsterpapper, täckt med melamin. Undersidan är klädd med laminatbalans med inbyggd fuktspärr av polyeten. Avsågningar och spån som uppkommer under monteringen kan deponeras, komposteras eller förbrännas i godkänd anläggning för industriell förbränning.

Rengör med alla i hushållet normalt förekommande rengöringsmedel. Vid rengöring använd aldrig några slipande rengöringsmedel på laminatyten som till exempel skurpulver, stålull, nylonsvamp eller liknande. Detta kan repa ytan. Vid envisa fläckar går det bra att använda medel som T-sprit, laminatcleaner eller aceton. Undvik att koncentrerade mineralsyror och starkt färgande ämnen såsom jod, vätesuperoxid och bläck kommer i beröring med plastlaminatyten. Dessa ämnen förorsakar frätskador eller missfärgningar. Viktigt att vatten inte blir stående mellan bänkskiva och spis eller bänkskiva mot diskbank. Sådana skarvar skall vara silikonbehandlade så att fukt inte kan tränga in och bli stående i skarvarna.

Laminatbänkskivor tål värme upp till max 180 grader. Kastruller och stekpannor som tas direkt från spisen kan ha en temperatur ända upp till 350 grader, keramikhållar ger ännu högre värme. Använd därför alltid underlägg när du ställer kastruller och stekpannor på bänkskivan. Om du har en spishäll som är infälld i skivan, måste du tänka på att kokkärl alltid står helt på hällen och inte delvis över laminatyten.

Laminat är hårt, men mörka och/eller blanka ytor är känsliga för repor. Vanliga köksredskap åstadkommer normalt ingen skada, men ytan kan repas av keramiska kärl och vassa verktyg. Skär aldrig direkt mot bänkskivan, utan använd alltid skärbräda. Öppna inte diskmaskinen innan den är klar. Om man måste avbryta diskningen och öppna innan torkningen är klar, torka då av vattnet som fastnar på bänkskivans underkant när varm ånga släpps ut ur maskinen.

Bänkskivor i massivt trä

De flesta massiva träskivor tillverkas av trä från norra halvklotet. Vissa träslag kommer från odlingar eller skogar på södra halvklotet. Överallt där så är möjligt används skogsråvara som uppfyller kraven enligt FSC, Forest Stewardship Council.

För att skapa en massiv träskiva sågas träet upp i stavar som sedan limmas ihop igen. Genom att först dela upp träet i mindre bitar och sedan limma ihop det igen, stabiliseras träet. Limmet som använts för att sammanfoga stavarna är en vattendispersion av polyvinylacetat (vitlim). Oljan som använts för grundbehandling är svensk högraffinerad kallpressad linolja. Vissa träslag kan vara behandlade med ett vax, som består av

vegetabiliska oljor och naturliga vaxer. Avsågningar och spån som uppkommer under monteringen kan deponeras, komposteras eller förbrännas.

Rengöring och underhåll

Oljade skivor

Observera att all behandling och allt underhåll skall utföras på torra skivor. Oljade skivor skall omedelbart efter montering behandlas med olja, torkad olja eller rå kallpressad linolja. Lägg på flödigt och arbeta in oljan med trasa. För extra len yta använder ni ScotchBrite eller motsvarande, alternativt mjuk slipgloss. Oljan skall ligga på i cirka 30 minuter. Upprepa behandlingen minst två gånger första veckan, därefter en gång i veckan i tre veckor. Upprepa efter en månad, tre månader, sex månader. Därefter behandla bänkskivan med ScotchBrite en eller två gånger om året. Se vidare anvisningar från leverantören.

Varning: de trasor och svampar du använt kan självantända då oljan oxiderar! Blöt med vatten och slå in i lufttätt eller elda under kontrollerade former!

Om olyckan är framme

Om ytan på din massiva träskiva har skadats eller missfärgats kan du alltid slipa bänkskivan. Det är ju just det som är fördelen med massivträ. Men efter en sådan slipning måste en vaxad skiva behandlas med primer och vax som om den var obehandlad. Det material du behöver hittar du hos din byggmaterialhandlare eller färghandlare. Slagmärken och repor kan många gånger repareras med varmt vatten, som får träet att svälla och återta sin form. Detta är lättast med trä som behandlats med rå linolja och svårast med en vaxad yta, men det kan alltid vara värt ett försök. Har du slipat ytan, kan du alltid byta från olja till vax eller tvärtom, men ytan måste behandlas som om den var obehandlad. Väljer du olja, behandlar du enligt det schema som beskrivits tidigare. Väljer du vax, följer du fabrikantens anvisningar.

Massivt trä är ett levande material, och därför rör det sig med årstidernas växlingar. Upp till $\pm 2,5$ mm i djupled.

Bänkskiva i granit

Granit är ett naturmaterial som skiftar i utseende från gång till gång. De flesta sorter skiftar dock inte nämnvärt i utseende. När det gäller vissa granitsorter så förekommer det stick (sprickor). Detta är naturligt för vissa sorter och försämrar ej kvaliteten. I alla granitsorter finns det porer (hål) i ytan. I en del graniter finns det mer och i en del knappt alls. Detta försämrar dock ej kvaliteten. Porer är mer vanligt än ovanligt hos graniter. Granit är till skillnad från marmor och kalksten ett mycket tätt material, men man bör ej låta fettfläckar ligga någon längre tid på stenen, då dessa kan tränga ner i skivan. Till skillnad från vatten som förångas kan fettfläckar bli permanenta. Stenskvorna kräver för övrigt ingen speciell skötsel utan rengör med vanligt diskmedel och vatten.

Diskbänk

Diskbänkarna är gjorda av ett material som varken tar åt sig lukt eller smak. Det är inga problem att behålla sin diskbänk fräsch i flera år, om man bara tänker på att skölja och torka av diskbänken efter användning. Låt inte klorhaltiga vätskor stå i diskhon flera timmar, klor kan skada diskbänken. Rostfria ytor bör torkas av efter varje användning.

Låt inte vatten eller andra vätskor självtorka på ytan. Använd svamp, trasa eller diskduk och vid behov lite diskmedel. Fläckar som ej försvinner vid normal avtorkning kan avlägsnas med mjuk borste eller flytande rengöringsmedel. Använd ej rengöringsmedel med slipmedel. Använd ej hårda eller vassa föremål, syror, stålull eller liknande.

Missfärgning av den rostfria ytan kan även uppstå om ämnen med järninnehåll får ligga på den fuktiga ytan. Även vatten i vissa kommuner kan ge upphov till missfärgning. Missfärgningen kommer inte från det rostfria materialet. Matta partier får tillbaka sin lyster om man strör lite krita och gnuggar med mjuk trasa. Efter all rengöring skall diskbänken sköljas med vatten och torkas av. Obs: det är viktigt att torka och gnugga i diskbänkens längdriktning.

Skärbrädor

Skärbrädorna är gjorda av en fukttrög spånskiva som är fanérad. Kantlisterna är av ABS-plast för att fukt inte skall tränga in i kanterna. Vid rengöring använd fuktig trasa. Använd vid behov diskmedel. Diska den aldrig i diskmaskin. Torka av skärbrädan efter rengöring. Låt den ej dropptorka i torkställ. Skärbrädorna är behandlade på samma sätt på båda sidorna. Vänd på den då och då för att få ett jämnt slitage.

Badrumsinredning Vedum

Följande information är hämtad från Vedum.

Badrumsmöbler utsätts givetvis för mer fukt än möbler i övriga rum i hemmet. Våra badrumsmöbler är anpassade för badrummet och gjorda i fukttåliga material, både på in- och utsidan. Men även om våra badrumsmöbler är det, bör de inte utsättas för vatten eller extremt hög luftfuktighet. Därför bör blöta fläckar, även vanligt vatten, torkas upp så snart som möjligt för att undvika att fukt tränger in i skarvar. Se även till att badrummet har god ventilation och undvik placering nära badkar eller dusch. Vårda din badrumsmöbel med omsorg, så kommer den att skänka trivsel i många år framöver.

Stommar

Stommarna görs av fuktrög spånskiva belagd med melamin eller faner samt i vissa fall lackerad MDF-board eller 29 mm spånskiva. Melaminskiktet är tåligt, lätt att rengöra och resistent mot olika kemikalier. Även MDF-board är lätt att rengöra, men är inte lika resistent mot kemikalier. Särskilt inte de kemikalier som innehåller syror. Fanérskiktet är mattlackerat för att vara fuktavvisande, slitstark och lätt att hålla rent.

Luckor

Vi har målade och fanérade luckor och massiva träluckor. Samtliga har ett förstklassigt ytskikt. För rengöring av målade ytor används lämpligen en fuktig trasa och vanligt rengöringsmedel. Lackerade träluckor rengörs bäst med en fuktig trasa och mildt diskmedel.

Att tänka på

Om din badrumsmöbel behöver extra rengöring så undvik preparat som har en slipande effekt eftersom det lätt kan bli repor och onödigt slitage på ytan. Använd istället till exempel en blandning av en del aceton och tre delar T-sprit.

Porslinstvättställ

Porslin är ett keramiskt material som är levande i tillverkningsprocessen och därför kan mindre buktighet eller skevhet förekomma. Varje tvättställ genomgår en kvalitetskontroll och granskas för att hålla de toleranser som angetts. Porslinstvättstället har en glaserad yta som är lätt att hålla ren. Ytan är beständig mot de flesta kemikalier med undantag för starka syror (till exempel saltsyra och svavelsyra) och starka alkalier (till exempel kaustiksoda). Rengör ditt porslinstvättställ regelbundet med vanligt rengöringsmedel.

Gjutmarmortvättställ

Tvättställ av gjutmarmor består i huvudsak av krossade mineraler med bindemedel, en stenprodukt som är naturnära och miljöanpassad. Rengör tvättstället med tvål och vatten eller vanligt rengöringsmedel. För att undvika missfärgningar så är det viktigt att gjutmarmortvättstället inte kommer i kontakt med till exempel syror, ammoniak, starka rengöringsmedel, hårfärgningsmedel eller klorin. Undvik att gjutmarmortvättstället utsätts för vatten som överstiger +65 grader, då det finns risk för sprickbildning i ytskiktet.

Att tänka på

För att undvika att vatten samlas i bräddavloppsslangen vid anslutningen till bottenventilen så att slangen är sträckt. Spola rent slangen emellanåt.

Om ditt gjutmarmortvättställ behöver extra rengöring använd inte rengöringsmedel med slipmedel, polera istället tvättstället med speciellt tvättställspolish som finns hos återförsäljaren och vaxa sedan. Om ytskiktet av någon anledning skulle bli repigt eller nermattat, polera och vaxa enligt ovan. Djupare repor kan först försiktigt slipas med våtslipspapper (cirka 1200 korn). Om en djupare skada uppstått kan återförsäljaren hjälpa dig med en lagningsatts.

Stenskivor

Sten är ett naturmaterial. Vid rengöring räcker det i allmänhet med en fuktig trasa. Syntetiska material kan göra ytan matt och på sikt skada stenskivan. Vid behov av rengöringsmedel, använd såpa eller de specialmedel som finns för rengöring av sten. Sten har en viss absorptionsförmåga, se därför till att den inte utsätts för färgade vätskor som kan tränga ner i stenskivan (till exempel kaffe, vin, saft, olja). Om man spiller bör detta torkas bort direkt. Stenskivan har en polerad yta. Ytan kan mattas av sura föreningar som till exempel fruktjuice, vin och ättika.

Att tänka på

Om man har fått matta fläckar på stenskivan, kan man polera upp dessa med stenglans eller bivax löst i lacknafta. Är fläckarna kraftiga kan man behöva slipa ytan först. Detta kan man göra med pimpstenspulver på en tvålfuktad trasa eller med en nylonsvamp.

Badrumsinredning Svedbergs

Följande information är hämtad från Svedbergs.

Allmänt

Svedbergs möbler består i huvudsak av fukttålig spånskiva, MDF eller massivt trä. Vid ytbehandlingen sker ett antal olika processer som skall bibehålla och säkerställa möbelns ytfinish och livslängd under lång tid framöver.

För att minimera risken att vatten till exempel tränger in i skarvar bör man ändå torka bort vatten så snart som möjligt med torr trasa.

Skötselråd

Rengöring av Svedbergs möbler sker enklast med en fuktig trasa med eventuellt lite vanligt rengöringsmedel.

Du bör undvika skurmedel och andra medel som innehåller slipmedel, syror eller ammoniak. Rengöring av glaset sker med hjälp av, för badrum och ändamålet avsedda rengöringsprodukter. Avtorkning av ytorna bör ske med frottéhandduk eller annat mjukt material. Använd aldrig rengöringsmedel som har en slipande effekt eftersom de kan repa glasytorna.

Missfärgningar på porslin tar man lättast bort med citron - eller vinsyra, som man noga sköljer bort efteråt. För kalkavlagringar på porslinet kan man använda hushållsättika som värms till en temperatur av 50 grader. Gnid sedan in ättikan mot kalkfläcken och låt verka. Upprepa behandlingen vid behov.

Duschvägg Hafa

Följande information är hämtad från Hafa.

Skötselråd

För att underlätta rengöringen av duschkörrar och duschväggar har duscharna stora släta ytor och profiler utan djupa skåror. Missfärgningar tas bort med citroneller vinsyra; skölj noga efteråt. Kalkfläckar tas bort med 50 grader varm hushållsättika: gnid in, låt verka, skölj bort. Upprepa om fläckarna är svåra. Genom att polera insidan på duschväggarna i klarglas med Hafa Easy Clean Glass, hålls de fria från tvålrester, vatten och kalkfläckar. Hafa Easy Clean Glass förseglar glasytan så att den blir enkel att rengöra. Använd aldrig slipande rengöringsmedel på dina duschkörrar/ duschväggar. Om akrylplattan i duschkaret skulle skadas eller repas finns reparationssatser för slipning och polering.

Fönster och fönsterbänkar

Dina fönster håller hög standard och är valda för att bevara ett bra och sunt inomhusklimat. Fönstren har bättre värmeisolerande egenskaper än genomsnittet på marknaden (U-värde= 0,9 W/m²C) och sparar på så sätt energi.

Kondens

Fönster med god isoleringsförmåga (lågt Up-värde) kan efter kalla nätter få kondens på ytterrutans utsida. Det har inget samband med dålig kvalitet, snarare tvärtom. Det beror på att fönstret isolerar så effektivt att nästan ingen värme tränger ut till det yttersta glaset. Under en klar och kall natt kan den yttre glasskivan kylas ner och när värmen återvänder kan glaset vara kallare än utomhusluften. Om det dessutom är hög luftfuktighet kan det sätta sig som kondens på glasrutan. Kondensen förekommer i regel under korta perioder på våren och hösten när temperaturskillnaden är stor mellan dag och natt. Kondensen bildas på natten och försvinner oftast på morgontimmarna så snart uteluften blir varmare.

Rengöring och underhåll

Fönsterglaset måste rengöras och fönstrets gångjärn behöver smörjas regelbundet. Följ anvisningarna från din fönsterleverantör.

Fönsterbänkar av natursten

För regelbundet underhåll räcker det att du torkar av ytan med en fuktig trasa. Observera att ytan som ofta är polerad är känslig mot sura vätskor. Det är därför viktigt att torka upp vattenspill.

Utförliga skötsel- och underhållsanvisningar från din leverantör finns på följande sidor under denna flik.

Under garantitiden gör du i första hand en felanmälan till Hökerum Bygg kundservice om det uppstår fel på dina fönster eller fönsterbänkar som du inte själv har orsakat. Efter garantitidens utgång kontaktar du bostadsrättsföreningens styrelse.

Följande information kommer från NorDan.

Information angående persienner

Frihängande persienner

Undvik att använda mörka persienner/mörkläggningsgardiner. Detta kan ge upphov till hög värme, vilket kan leda till att glaset spricker. Monteras mörka frihängande persienner/mörkläggningsgardiner, var noga med att det finns utrymme (minst 50 mm) mellan persienn/mörkläggningsgardin och glaset.

Persiennen/mörkläggningsgardinen ska alltid vara helt nersläppt eller helt uppdragen. Är persiennen/mörkläggningsgardinen nersläppt en bit på fönstret, och solen ligger på mot fönstret, kan glaset spricka pga. de stora temperaturskillnaderna som kan uppkomma på glaset.

Mellanglaspersienn

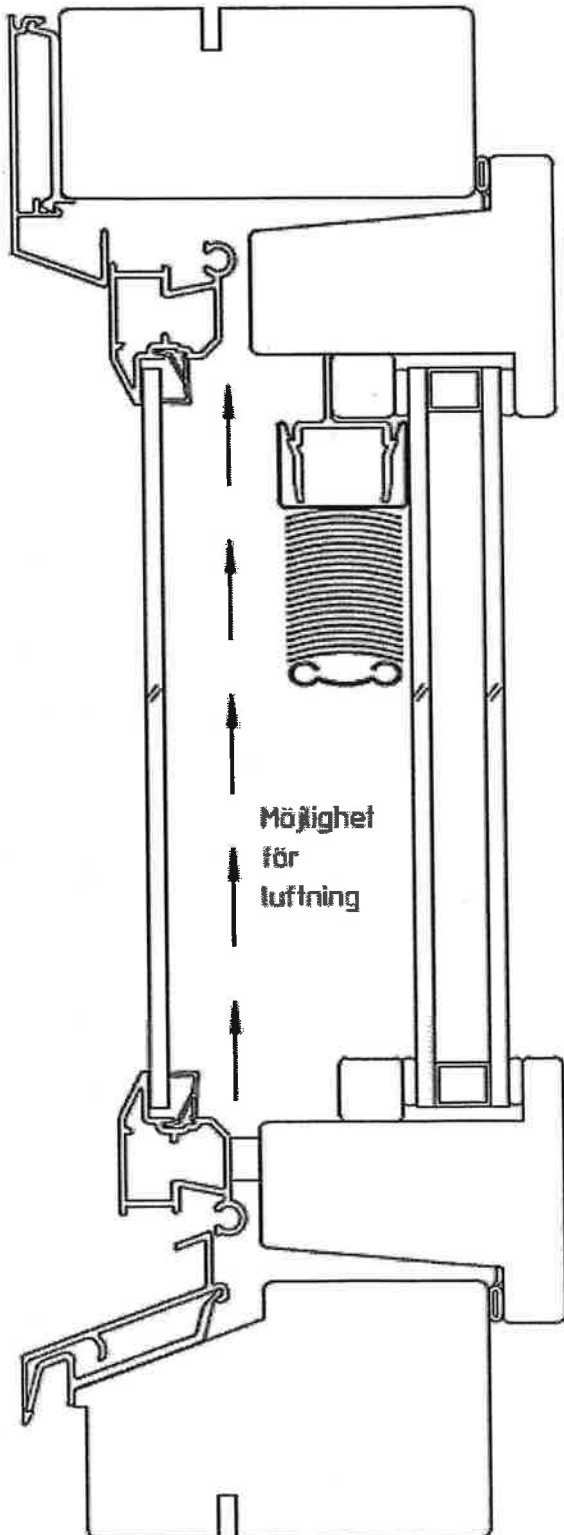
Använd aldrig mörka persienner/mörkläggningsgardiner som mellanglaspersienn. Detta kan ge upphov till hög värme, vilket kan leda till att glaset spricker eller att andra ingående delar i fönstret kan förstöras.

Persiennen/mörkläggningsgardinen ska alltid vara helt nersläppt eller helt uppdragen. Är persiennen/mörkläggningsgardinen nersläppt en bit på fönstret, och solen ligger på mot fönstret, kan glaset spricka pga. de stora temperaturskillnaderna som kan uppkomma på glaset.

För mellanglaspersienner som inte har monterats från fabrik, lämnar NorDan AB inga garantier på glas och övriga delar i fönsterbågen oavsett persiennkulör.

Ta alltid kontakt med NorDan AB, för att få information om hur persiennerna ska monteras för att undvika problem.

Persienmontering ent
NorDan Kvillsfors

Dörrar

Tamburdörrar

Följande information är hämtad från Daloc.

Allmänt

För att en dörr skall ha en perfekt funktion under många år, krävs att dörren får ett visst mått av underhåll. Omfattningen av underhållet är beroende av bland annat öppningsfrekvens, belastning och omgivande miljö. Underhållet består av översyn, smörjning och rengöring.

Översyn

Minst en gång per år bör följande kontroller göras

1. Öppna och stäng dörren. Dörren skall gå lätt att stänga, och den skall inte ta i karm eller tröskel på något ställe. Om så är fallet skall karminfästningen justeras.
2. Springbredderna mellan karm och blad kontrolleras. Springorna skall vara 2-3 mm.
3. Tätninglistor och eventuella brandtätninglistor kontrolleras beträffande fastsättning och att de är oskadade. Byt vid behov.
4. Gångjärnens infästning i karm och blad kontrolleras. Drag fast skruvar som kan ha lossnat. Smörj vid behov, se nedan.
5. Låsets funktion kontrolleras. Smörj vid behov, se nedan.
6. Kontrollera övriga beslag som kan finnas på dörr och karm. Beslagstillverkarens instruktion om skötsel av dessa beslag införskaffas vid behov.

Smörjning

Allmänt

För smörjning skall ett vattenfritt mineral-smörjfett eller syntetiskt smörjfett användas. Olja skall inte användas annat än i de fall då inte fett går att använda. Det är viktigt att ett kvalitetsmässigt bra fett användes, eftersom yttrycken i framförallt tappbärande gångjärn kan bli mycket höga. Ett praktiskt fett att använda är Shell Superkuggfett Aero, som enkelt kan sprayas in i brickinkastet.

Tappbärande gångjärn

Smörjning sker enklast genom brickinkastet. Dörren lyfts någon centimeter och fett införs. Genom att lyfta och sänka dörren några gånger och sedan svänga dörren till full öppning sprids fett över hela kontaktytan. Om brickinkast på gångjärn saknas eller ej går att använda, bör dörren lyftas av helt vid smörjning.

Fjädergångjärn (träddörrar)

Pendeldörrsgångjärn måste i allmänhet demonteras för att kunna smörjas tillfredsställande. Smörj då även fjädern så att den inte gnisslar mot fjäderhusets insida.

Lås

Smörjning ska göras vid behov, och vi rekommenderar att det görs minst två gånger per år. Fallkolvar smörjs på båda sidor av fallen.

Rengöring

Målade ytor

Den rekommenderade formen av underhåll för dörrar inomhus är avtvättning med ett svagt alkaliskt tvättmedel. För dörrar utomhus kan det i vissa fall behövas en lättare polering. Detta gäller framför allt fulltonskulörer, exempelvis gröna, blå och röda, som utsätts för starkt solljus. Pastellkulörer med högre halt av titanpigment behöver normalt inte underhållas i samma omfattning. På dörrblad som inte underhållits kan "kritning" uppstå. Ytan återställs till sin ursprungliga kulör genom att först tvättas med ett svagt alkaliskt tvättmedel. När ytan är torr lackas den med en syntetisk klarlack.

Klarlackade ytor (träkarmar, träkantlister)

Daloc använder idag två typer av klarlack. Antingen är det en enkomponent, syrahärdande lack, eller så är det en vattenbaserad lack. Båda typerna har goda egenskaper beträffande hållbarhet och utseende. Rengöring sker på samma sätt som den målade ytan.

Laminatytor (trädörrar), Plastbelagda ståldörrar

Vid rengöring av laminatytor kan olika medel användas beroende på nedsmutsningens karaktär. Normalt användes vanligt rengöringsmedel, men på svårare fläckar kan sprit typ T-röd användas.

Grundmålade och varmförzinkade ytor

Grundmålade och varmförzinkade ytor bör målas med täckfärg så fort som möjligt. Vid målning av varmförzinkade ytor bör färgfabrikanten tillfrågas. Vi rekommenderar rengöringsgrad 3 enligt Hus-AMA 98 innan målning. Följ färgtillverkarens rekommendationer. Önskas övermålning med 2-komponentfärger t ex epoxi- eller polyuretan bör färgfabrikanten tillfrågas. Skötselbeskrivning begärs från den som utfört målningen.

Innerdörrar

Följande information är hämtad från Dooria.

Trä är ett levande material som påverkas och förändras vid fukt- och temperaturväxlingar. Se till att hålla rummets temperatur och relativa luftfuktighet så konstant som möjligt genom god uppvärmning och god ventilation.

För att undvika allt för stora rörelser i trämaterialiet skall relativa fuktigheten (RF) vara inom intervallet 30–60%. Eftersom det är innerdörrar bör samma klimat råda på båda sidor.

Var observant på olika träslags tekniska egenskaper såsom hårdhet, intryck- och repkänslighet, färg mm. Skydda dörren mot väta och torka bort allt spill omedelbart.

Städning

Gör till rutin att avlägsna synlig smuts. Dammsugning med fast borstmunstycke avlägsnar de flesta torra partiklar. Fukttorkning med en hårt urvriden skurduk utförs vid behov. I vattnet kan tillsättas några droppar såpa eller mildt syntetiskt rengöringsmedel, typ handdiskmedel utan ammoniak. Använd aldrig genomvåt trasa.

Klarlackerade, laserade, betsade eller täckmålade dörrar

Underhåll

Dörrens lackyta underhålls genom över-lackering vid behov. En förutsättning är att dörren inte behandlats med vax eller polish. Före lackering skall dörren

mellanslipas med fint slippapper/slipnät, 150 eller finare. luddfri, urvriden torkduk före lackering. Använd en vattenburen lack av god kvalitet.

Renovering

Skador kan överlackeras efter rengöring och en lätt puts med ett fint slippapper. Detta förutsätter dock att dörren inte behandlats med vax eller polish. Om så är fallet måste det tidigare lackskiktet helt slipas bort före behandling.

Fläckborttagning

Avlägsna fläckar innan de hunnit torka in i lacken och eftertorka om nödvändigt med rent vatten. Använd en väl urvriden trasa. En lackerad dörr skadas av för mycket och hett vatten, starka rengöringsmedel som t ex perkloretylen, thinner, aceton och T-sprit. Använd därför dessa fläckborttagningsmedel med stor försiktighet.

OBS! Slipning med stålull och skurnylon kan repa lacken.

Fläckar av:

Tas bort med:

Choklad, fett, frukt, glass, grädde, juice, kaffe, läsk, saft, te, vin, ägg, öl, exkrementer, kräkningar, urin	Neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel utan ammoniak utspätt i ljummet vatten
Asfalt, gummi, olja, skokräm, sot, svårare fläckar av choklad och fett	Tvättnafta, lacknafta
Färgkriter, läppstift, tusch	T-sprit 50% (späd med vatten)
Stearin, tuggummi	Kylspreja eller lägg en plastpåse med isbitar på fläcken. Skrapa sedan försiktigt
Blod	Kallt vatten

OBS! Bearbetad yta får nästan alltid annorlunda utseende efter bättring.